

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

20 oktober 1998

ONTWERP VAN DECREET

**houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord
tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten
betreffende de bestendiging van het armoedebeleid,
ondertekend te Brussel op 5 mei 1998**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin
uitgebracht door de heer Marc Olivier**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Trees Merckx-Van Goey.

Vaste leden : mevrouw Sonja Becq, de heer jan Béghin, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Marc Olivier, Bart Vandendriessche

mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Etienne De Groot

de heer Peter De Ridder, mevrouw Kathy Lindekens, de heer Guy Swennen

de heren Wilfried Aers, Felix Strackx

de heer Etienne Van Vaerenbergh

mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Cannaerts, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, mevrouw Kathleen Helsen, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen

de heer Jacques Devolder, mevrouw Marleen Vanderpoorten, mevrouw Sonja Van Lindt

de heren Fred Dielens, Johnny Goos, Jacky Maes

de heren Frank Creyelman, Karim Van Overmeire

de heer Herman Lauwers

de heer Jos Stassen.

Zie :

1123 (1997-1998)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin behandelde het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de bestending van het armoedebeleid, ondertekend te Brussel op 5 mei 1998, op 15 oktober 1998.

1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER LEO PEETERS, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, STEDELIJK BELEID EN HUISVESTING

Doel van het samenwerkingsakkoord is de voortzetting van het beleid ter bestrijding van de armoede, en dit op een gecoördineerde wijze. Het moet een structurele basis zijn voor de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. De minister overloopt de artikelen van het samenwerkingsakkoord. Artikel 1 bevat een aantal basisprincipes : het realiseren van de sociale rechten vastgelegd in de GW, de gelijke toegang voor iedereen tot die rechten, het invoeren en versterken van modaliteiten voor de deelneming – in het bijzonder voor personen die in armoede leven – aan het uitstippelen en evalueren van het beleid, een inclusief en gecoördineerd beleid van maatschappelijke integratie op alle bevoegdheidsdomeinen.

Artikel 2 bepaalt dat tweejaarlijks tegen de maand november een verslag opgemaakt wordt door het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (zie verder). In feite is dit een bestending van wat op Vlaams niveau al jaren gebeurt. Dat verslag bevat een evaluatie van de armoede op basis van indicatoren (zie verder), een evaluatie van de uitoefening van sociale, economische, culturele, politieke rechten en burgerrechten en van de ongelijkheid inzake toegang tot die rechten, een inventaris en evaluatie van het beleid en de acties, en ten slotte concrete aanbevelingen voor verbetering van het beleid.

Volgens artikel 3 zullen alle ondertekenende partijen onderzoeken welke kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren kunnen worden gebruikt en uitgewerkt om de evolutie van alle in artikel 2 bedoelde gebieden te analyseren. Een eerste reeks van indicatoren wordt vastgelegd vóór 15 november 1998. De minister onderstreept dat Vlaanderen daartoe een voorstel van indicatoren zal uitwerken, op basis van de ervaring via de Vlaamse Intersectoriële

le Commissie Armoedebestrijding (VICA). Vlaanderen heeft steeds een voortrekkersrol gespeeld in het armoedebeleid en de minister wenst dat verder tot uiting te laten komen in het Steunpunt.

De ondertekenende partijen verbinden er zich toe alle overeengekomen gegevens kosteloos ter beschikking te stellen van of de toegang te vergemakkelijken voor het Steunpunt.

Conform artikel 4 wordt het verslag via de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie overhandigd aan de federale regering en de regeringen van gemeenschappen en gewesten, die het aan de respectievelijke raden, parlementen of vergaderingen bezorgen. De federale regering bezorgt het verslag aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven voor advies. Ook de gemeenschappen en gewesten vragen advies aan hun bevoegde adviesorganen. Niet onbelangrijk is het feit dat alle ondertekenende partijen zich ertoe verbinden een debat te houden over de inhoud van het verslag.

Artikel 5 gaat over de oprichting van het Steunpunt, met opsomming van de opdrachten : informatie over armoede inventariseren en analyseren op basis van de indicatoren, concrete aanbevelingen doen aan het beleid, een tweejaarlijks verslag opmaken, op verzoek van een van de ondertekenende partijen of op eigen initiatief advies uitbrengen over aangelegenheden binnen hun opdrachtgebied en last but not least structureel overleg organiseren met de armsten. Om al die opdrachten te realiseren betreft het Steunpunt op een structurele wijze de verenigingen waar armen het woord nemen, gebruikmakend van de dialoogmethode van het Algemeen verslag over de armoede.

Artikel 6 bepaalt dat het Steunpunt een drietalige instelling is op federaal niveau, bij het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding (CGKR). Het wordt door alle betrokken partijen gesubsidieerd. Voor 1998 wordt een budget van 20 miljoen ter beschikking gesteld. De bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Er wordt een structurele en permanente samenwerking georganiseerd tussen het Steunpunt en de bevoegde administraties. Daartoe worden wetenschappelijke medewerkers ter beschikking gesteld. Als het om ambtenaren gaat blijven die evenwel deel uitmaken van de betrokken administratie. De gemeenschappen en gewesten zorgen voor de erkenning en aanmoediging van organisaties waar armen het woord voeren. De Vlaamse regering heeft daartoe voor 1999 voor het SIF een voorafname voorzien van 40 miljoen frank.

Artikel 7 gaat over de taakomschrijving en de opdracht van het beheerscomité. De voorzitter en de ondervoorzitter en de coördinator van het Steunpunt wonen met raadgevende stem de vergaderingen bij van het CGKR als punten betreffende het Steunpunt op de agenda staan. De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest moeten drie leden voordragen voor een mandaat van zes jaar.

In artikel 8 wordt een begeleidingscommissie voorzien die waakt over de methodologie. In die commissie zijn vertegenwoordigers van de sociale partners, van de ziekteverzekeringsinstellingen, vijf vertegenwoordigers van de organisaties waar armen het woord voeren en drie vertegenwoordigers voorgedragen door de afdeling Maatschappelijk welzijn van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten. Allen bekleden een mandaat van zes jaar.

Artikel 9 bepaalt dat de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie minstens tweemaal per jaar bijeenkomt voor overleg. Deze uitdrukkelijke bepaling is niet zonder belang. Het feit dat de Eerste minister de IMC voorzigt, geeft het belang van de thematiek aan.

Volgens artikel 10 zullen de ondertekenende partijen in het kader van de IMC het Steunpunt jaarlijks evalueren.

2. ALGEMENE BESPREKING

Namens de CVP-fractie verklaart de heer Bart Vandendriessche verheugd te zijn met voorliggend samenwerkingsakkoord. De fractie kan zich terugvinden in het feit dat uitgegaan wordt van de sociale grondrechten en een integrale benadering van de problematiek van armoede en sociale uitsluiting. Met dit samenwerkingsakkoord dat het beleid van de ondertekenende partijen wil coördineren, heeft geen van de betrokken overheden nog het alibi dat hij niet bevoegd is. Dat op basis van dezelfde indicatoren gewerkt zal worden, komt de efficiëntie ten goede. Het succes van dit samenwerkingsakkoord zal vanzelfsprekend afhangen van de loyale uitvoering ervan.

Toch heeft het lid een aantal bedenkingen en vragen. In sommige organen zit de Eerste minister of zijn vertegenwoordiger voor, in andere organen de minister of staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie. Volgens het lid komt dat de doorzichtigheid van de structuren en de coördinatie niet ten goede.

Artikel 6 van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat de gemeenschappen en gewesten zorgen voor de erkenning en aanmoediging van de organisaties waar armen het woord voeren. De spreker vraagt de minister hoever het in Vlaanderen staat met de erkenning en subsidiëring van die organisaties. In verband met die organisaties zijn twee elementen essentieel, antwoordt de minister. Belangrijker nog dan de financiering is het inschrijven in het samenwerkingsakkoord van het principe van de dialoogmethode die de armen zelf aangebracht hebben. Het biedt de waarborg dat echt gecommuniceerd wordt met de armen. Een tweede element is de financiering. Bij de laatste begrotingsronde is het bedrag voorafnames voor het SIF verdubbeld tegenover vorig jaar : van 20 naar 40 miljoen frank. Met dit bedrag werd tot nu ook het Jaarboek over armoede en sociale uitsluiting van prof. Jan Vranken gefinancierd. Vanaf 1999 komt dus ongeveer 40 miljoen frank vrij om onder de organisaties te verdelen. In het samenwerkingsakkoord is bedongen dat de organisaties rechtstreeks betrokken worden binnen het Steunpunt.

Terwijl elders gesproken wordt van de “ondertekenende partijen” is in hetzelfde artikel 6 sprake van de “betrokken partijen”. Wat is daarvan de betekenis, vraagt de heer Bart Vandendriessche. Minister Leo Peeters antwoordt dat om juridisch correct te zijn een onderscheid gemaakt moet worden tussen inschrijvende partijen en betrokken partijen. Het is mogelijk dat in het kader van de staatshervorming op een bepaald moment een andere benadering van de problematiek ontstaat. Daardoor is het mogelijk dat de nu ondertekenende partijen andere instanties zijn dan de later betrokken partijen.

Ten slotte meent de heer Bart Vandendriessche dat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest enigszins gediscrimineerd worden bij de verdeling van de mandaten in het beheerscomité van het Steunpunt. Vlaanderen draagt drie leden voor terwijl het Steunpunt voor 2.800.000 frank financiert ; het Brussels Hoofdstedelijk Gewest daarentegen draagt twee leden voor bij een financiering van 500.000 frank.

De heer Felix Strackx zegt dat de Vlaams-Blokfractie voorstander is van een structurele aanpak van de armoede via een krachtig sociaal-economisch beleid. Daarom moeten alle hefboomen voor dat beleid in Vlaamse handen komen. Een federale instelling als het Steunpunt is dus een stap achteruit. Hij is van oordeel dat een Steunpunt geen verandering zal brengen. Een berg papier zal het enige resultaat zijn. Het verdient de voorkeur de aanbevelingen van het Algemeen verslag over de armoede

de uit te voeren. Het Steunpunt wordt overigens een 'filiaal' van het CGKR dat volgens de spreker gekend is voor zijn partijdigheid en voor zijn voorkeursbehandeling voor vreemden. Het lid vreest dan ook het ergste voor de 'eigen' Vlaamse armen. De democratische controle over het CGKR is zo goed als onbestaande : vragen aan de eerste minister over het CGKR blijven onbeantwoord, zegt het lid. Ten slotte meent het lid dat Vlaanderen benadeeld wordt inzake mandaten in het beheerscomité. Er is een wanverhouding tussen de financiële inbreng van Vlaanderen en Wallonië en het aantal mandaten dat ze toegekend krijgen. Voor het Vlaams Blok zijn er dus redenen te over om tegen het ontwerpdecreet te stemmen.

Minister Leo Peeters ontkent dat Vlaanderen benadeeld zou worden bij de mandatenverdeling. Hij meent dat Vlaanderen goed vertegenwoordigd is. De federale Staat draagt 4 leden in het beheerscomité voor, terwijl hij 15 miljoen frank inbrengt. Vlaanderen mag drie leden voordragen terwijl het 2,8 miljoen frank bijdraagt. Van de twee leden die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voordraagt, is er één Nederlandstalige en één Franstalige.

Mevrouw Kathy Lindekens vindt het een goed samenwerkingsakkoord wegens de gecoördineerde aanpak door alle bevoegde instanties en wegens de vertegenwoordiging van de armen zelf in het Steunpunt. Voor het lid zijn armen armen, ongeacht hun huidskleur of grondgebied.

Mevrouw Yolande Avontroodt onderstreept het belang van het Steunpunt : de armoede wordt structureel in beeld gebracht. Hopelijk komt men ook tot structurele oplossingen. Artikel 8 bepaalt dat het Nationaal Intermutualistisch College twee vertegenwoordigers van de ziekteverzekeringsinstellingen voordraagt voor de Begeleidingscommissie. Het lid is van oordeel dat drie leden een betere vertegenwoordiging zou garanderen. Minister Leo Peeters ziet hier geen probleem. Het Nationaal Intermutualistisch College kan volledig vrij zijn kandidaten voordragen.

De heer Marc Olivier, verslaggever, vindt het eigenaardig dat het Waals Gewest vertegenwoordigers voor het beheerscomité moet voordragen en niet de Franstalige Gemeenschap. Is armoede niet veeleer een gemeenschapsmaterie ? De verslaggever wil verder weten welke indicatoren de minister zal voorstellen vóór 15 november e.k.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey, voorzitter, is verheugd dat twee bezorgdheden uit het Algemeen verslag over de armoede gerealiseerd worden. Een eerste bezorgdheid was dat de verschillende overheden de bal niet naar elkaar zouden terug sturen. Hieraan wordt tegemoetgekomen door het op elkaar afstemmen van het beleid van de verschillende regeringen. Een tweede bezorgdheid betrof de betrokkenheid van de armen bij het beleid. Ook daaraan wordt tegemoetgekomen. Positief is ook dat de rapportering meer gestructureerd wordt. In het algemeen merkt de voorzitter op dat het parlement onvoldoende betrokken wordt bij samenwerkingsakkoorden.

In artikel 8 van het samenwerkingsakkoord wordt gesteld dat de afdeling Maatschappelijk Welzijn van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten drie leden voordraagt voor de begeleidingscommissie. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey veronderstelt dat elk van de drie regionale verenigingen binnen de federale vereniging van steden en gemeenten hun kandidaat zullen voordragen. De minister beaamt dat. Kan zowel een ambtelijke als een mandataris voorgedragen worden, vraagt de voorzitter. De minister antwoordt bevestigend.

In zijn antwoord op de diverse tussenkomsten benadrukt de minister verder dat het samenwerkingsakkoord een belangrijke stap is naar het inclusief beleid. In alle regio's heeft men met armoede te maken. Het akkoord biedt een kans op solidariteit. De sociale grondrechten zijn als eerste prioriteit ingeschreven. Bij de aanduiding van de indicatoren zal de Vlaamse regering haar voortrekkersrol blijven spelen. Ten aanzien van de organisaties waar armen het woord voeren, zijn er volgens de minister twee essentiële elementen. Vooreerst moet het principe van de dialoogmethode gehanteerd worden. Verder staan de gewesten en gemeenschappen in voor de subsidiëring van de organisaties. Vlaanderen zal daarvoor ± 40 miljoen frank uittrekken in 1999.

3. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMING

De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen met 7 stemmen tegen 1.

4. STEMMING OVER HET GEHEEL

Het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de bestending van het armoedebestend, ondertekend te Brussel op 5 mei 1998, wordt aangenomen met 7 stemmen tegen 1.

De verslaggever,

De voorzitter,

Marc OLIVIER Trees MERCKX-VAN GOEY
